Ar pascha wisuschehligà augsta Keisara wehleschanu.

Makſa ar peeſuhtiſchanu par paſti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 35 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ 60 „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 25 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 85 „

Makſa beſ peeſuhtiſchanas Rigà:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
beſ Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
beſ Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „

Mahjas Weeſis.

Mahjas Weeſis teek iſdots feſtdeenahm no pikſt. 10 ſahkot.

Makſa par ſludinaſchanu:
par weenas flejas ſmalku rakſtu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rindu cenem, makſa 8 kap.

Redakzija un ekſpedizija Rigà, Ernſt Plates bilſchu- un grahmatu-drukatawà un burtu-leetuwè pee Petera baſnizas.

30. gada-gahjums. — Mahjas Weeſis iſnahk weenreiſ pa nedeku.

№ 5. Seſtdeen, 2. februarî. 1885.

Mahjas Weeſi ar Peelikumu war paſtellet un **ſludinajumus** nodot **Rigà, pee Petera baſnizas.** Beſ tam „Mahjas Weeſi" war wehl paſtellet beſ daudſ peenemſchanas weetahm Peterburgas un Jelgawas Ahr-Rigà un Sarkanbaugawà, wehl zitàs pilſehtàs, kà: **Jehſis:** Grahwel un Peterſon k bodès; **Walmeerà:** E. G. Trey k. bodè; **Walkà:** M. Rudolff un Paulin k. bodès; **Rujenè:** J. Alkſne k. grahm.-bodè; **Limbaſchòs:** D. Uhder k. bodè; **Jelgawà:** H. Allunan un Beſthorn k. grahm.-bodès; **Banſkà:** J. Beckmann k. grahm.-bodè; **Kuldigà:** Beſthorn k. grahm.-bodè; **Wentspilì:** M. Ries k. grahm.-bodè; **Leepajà:** Ulſtin k. grahm.-bodè; **Jaunjelgawà:** A. Schwabe k. grahm.-bodè; **Tukumà:** Baumann k. grahm.-bodè; **Talſòs:** H. Tow k. grahm.-bodè un bibliotekà un Wolontſchewski k. grahmatu-bodè; **Kandawà:** Jaegermann kga weeſnizà; **Sabilè:** Ginter kga weeſnizà. Tad wehl „Mahjas Weeſi" war apſtellet pee ſaweem zeen. draudſes mahzitajeem, ſkolotajeem un pagaſta ſkribwereem, kurus mihli luhdſu, tahdas apſtelleſchanas laipni peenemt.

Juhrneezibas leetà.

„Balſs" pehrngada 21. numurà un „Balt. Weſtneſcha" 291. numurà bij nodrukati wairak ſmalki, bet deeſgan ſwarigi jautajumi un preekſchlikumi juhrneezibas leetà. Loti japateizahs redakzijahm, ka tahs uſnem tahdus ſmalkumus; — tad nu uſdrihkſtos ari uſ daſcheem jautajumeem atbildet. — Parunaſim tad ſchè par teem 4 ſwarigakeem jautajumeem minetà rakſtà:

1) par konſuleem;
2) par Rigas uſanſehm;
3) par muitu uſ dſelſu leetahm pee kugbuhwes; un
4) par palihdſibas kaſehm preekſch kugneekeem.

1) Konſuli deen waj par algu (maſakà dala), waj par welti — wiſàs walſtìs. Leelakà konſulu waj wizekonſulu daka top eewehleta no wiſahm waldibahm ſweſchàs oſtàs iſ bagatakeem un wairak uſtizameem weetigeem tirgotajeem, kas uſnemahs ſcho goda weetu iſpildit beſ ihpaſchas no walſts puſes makſajamas algas. No ſcheem weetigeem konſuleem nu ne kahdà wihſè newar praſit, lai tee prot muhſu walodas. Tikai Angſu waloda, kà wiſpahrigà juhrneeku waloda, leelakai daſai paſihſtama. Kad man 1868. gadà gadijahs apzelot daſchas Seemel-Eiropas walſtis, man Franzijà, Kalè (Calais) pilſehtà bij wajadſigs ſatikt ar Wahzu waj Pruhſijas konſulu. Atradu, ka tas wahzifki neſaprata, bet tikai franzifki un angliſki. Turigi tirgotaji, kà wiſeem ſinams, it labpraht meklè eeguht konſula amatu par ahrigo leezineeku, ka ſchee pateeſi ir ſlaweti, uſtizami, turigi wihri; daudſ tirgotaji makſa labi leelu naudu, lai tikai waretu „no kaut kahdas walſts" iſdabut konſula titulu. Kad to ir dabujuſchi, tad tee mehdſ maſ gahdat par kugineeku labumu; bet ſinams, ka winu ſtarpà atrodahs ari teizami konſuli. — Taì paſchà 1868. gadà man gadijahs buht Kopenhagenè pee Kreewijas generalkonſula, kas dabun labi leelu algu, un man parahdijahs tas par it mihligu, garigi attihſtitu wihru no augſtas kahrtas. Tas man taiſni teiza, ka no kugeem un andeles it neka neprotot un palaiſchotees pilnigi uſ ſawu ſekretaru; ar mani tas ſarunajahs kreewiſki; wahziſki tas neſaprata. Tad nu tahds konſuls, lai ari algu peln, maſ war palihdſet muhſu Baltijas Latweeſchu juhrneekeem. Kreewijas lonetee konſuli un generalkonſuli iſpilda wairak diplomatigus walſts uſdewumus, ne kà tee nodarbojahs ar andeles kugu leetahm; tee ari top eewehleti no ahreju leetu miniſtrijas. Anglija, kurai peeder daudſ kugu, ſinams greeſch uſ teem daudſ wairak wehribas; tai ir daudſ wairak konſulu un winu ſtarpà daudſ lonetu konſulu, no kureem war pagehret walſts walodu un likumu pilnigu ſapraſchanu, kà ari daudſ zitu walſts uſdewumu kreetnu iſdariſchanu. Pee mums to wismaſak war zeret un praſit. — Schè wehl japeemin, ka preekſch Kreewijas konſuleem wehl paſtahw ſpehkà tas itin wezs, Anglijà un zitur jaw ſen atzeltais likums, kas teem pawehle, nemt ſinamas, lai gan it maſas nodoſchanas ſawas (t. i. Kreewijas) walſts kaſei par labu. Par to jaw augſta waldiba dabujuſi daudſ ſuhdſibu, ari no muhſu beedribas. Muhſu kugneezibas beedribas iſdewuma VII. ſehjumà, 2. peelikumà, 9—17 lapu puſès (ſchi grahmatina 1881. gadà tapa peeſuhtita wiſahm juhrſkolahm). Libekas Kreewu lonetais konſuls Bucharows iſſtahſta wiſus ſmalkumus par ſcho leetu un iſteiz, ka winam paſcham Libekà no 333 ar Kreewijas flagu 1878. gadà tur atnahkuſcheem kugeem bij jaſanem 2250⅓ rublu metalà — nodoſchanas Kreewijas walſts kaſei par labu. Waram gan zeret, ka ſchis wezais likums drihſ taps atzelts. Bet tagad tas wehl paſtahw ſpehkà un muhſu konſuli pee tam nebuht naw wainigi. Peeleeku ſchos ſmalkumus teem Latweeſchu juhrneekeem par ſinu, kas reiſu reiſehm rakſtijuſchi par ſcho leetu muhſu beedribai.

2) Par Rigas uſanſehm jeb „andeles eeraſchahm". Rigas birſcha pate ir tas pirmais likumigais ſogis; pee tahs jagreeſchahs muhſu juhrneekeem teeſcham no ſawas puſes, un ar laiku tee ari iſdabuhs uſanſu pahrlaboſchanu. Muhſu beedriba pee tam ari zik nezik palihdſehs, it kà awiſes to jaw dara. Tahdà leetà awiſehm leels ſpehks.

3) No muitas makſahm ſinanzu miniſtrija lihdſ ſchim atſwabina un laikam arweenu atſwabinahs tahs dſelſu leetas, kas pee kugubuhwes wajadſigas, kà kehdes un enkurus. Schihs leetas mehdſ no Anglijas tapt eeweſtas. Bet pee eeweſchanas janomaksa muita; pehz tam muitas waldiba, ja eewedejs to wehlahs, greeſchahs pee ſinanzu miniſtra ar ihpaſchu luhgſchanas rakſtu, lai atwehlè muitas naudu eemakſatajam atdot atpakaļ. Pehz pahra mehneſcheem atwehle mehdſ atnahkt, un tad eemakſatajs dabu ſawu naudu atpakaļ. Tahdu raibu kahrtibu miniſtrija negrib un warbuht ari newar atſtaht, lai negadahs tahdi eewedeji, kas tikai grib eeweſt dſelſi iſ Anglijas beſ muitas. Miniſtrija it labi ſin, ka muitas kontrole ir loti gruhta leeta.

4) Palihdſibas kaſes preekſch kugneekeem. Katrs ſaprot, ka ſchi leeta ir deeſgan ſwariga. Palihdſibas kaſes preekſch wezeem un ſlimeem kugneekeem un winu behrneem, ſeewahm, paſtahw daudſ leelàs pilſehtàs, kur waj nu labdari, waj pate pilſehta pee ihpaſcheem notikumeem dahwinajuſchi kapitalu ſchai leetai par labu. Pehzak ari kugineeki paſchi mehdſ upuret ik gadus waj uſ reiſi naudas maſumìnu, lai waretu eemantot teeſibu, no ſchihs kaſes dabut palihdſibu, kad ta wajadſiga. Preekſch Rigas juhrneeku nama 20 gadus waj wairak ir makſajuſchi, zik es ſinu, wiſi tee kapteini un ſtuhrmani, kas pee Rigas innungas bij peerakſtiti un uſ pee Rigas peerakſtiteem kugeem braukuſchi. Waj ari ziti kugineeki tur ko makſajuſchi, es neſinu. Bet zaur to ween Rigas kapitals netapa wis ſadabuts. Pirmo kapitalu Rigas birſchas komiteja dabuja 1863. gadà no krona; ſchis kapitals bij ſanahzis no kuga nodoſchanahm par labu nabageem paliku-ſcheem juhrneekeem un to ſeewahm un bahrineem. („Zum Besten verarmter Seeleute und deren Wittwen und Waisen.") Schis kapitals zaur Keiſara pawehli no 24. aprila 1862 tapa nodots birſchas komitejai, lai to iſleeta, preekſch kam noſpreeſt („zur beſtimmungsmäßigen Verwendung"). No ſcheem wahrdeem, atrodameem eekſch: „Statut der Rigaer Seemannskaſſe. Von dem Herrn General-Gouverneur der Oſtſeeprovinzen mittelſt Predloſchenije vom 8. März 1872 Nr. 489 beſtätigt" — mehs ſkaidri redſam, ka ſchis kapitals ir dots preekſch wiſeem Rigas juhrneekeem un nebuht nè tikai preekſch innungas kugneekeem, waj ari tikai preekſch Wahzeeſcheem. Man japeemin, ka jaw ap 1856. gadu man Rigas matroſchu uſraugs Poliz, Pruhſis no dſimuma, teiza, ka ¾ no wiſeem Rigas innungas jeb zunftes un nezunftes matroſcheem un daka no kugu kapteineem eſot Latweeſchi. Tad nu ſkaidri redſams, ka Rigas juhrneeku nams wehl wairak peeder Latweeſcheem ne kà Wahzeeſcheem, ja kahds pateeſi gribetu muhſu juhrneekus ſchkirt pehz tautibahm, kas it nemaſ neklahjahs un pee mums ari naw iſdarams. Waretu tikai buht jautajums, waj wiſi tee kugi, kas pee Rigas pilſehtas peerakſtiti, ari uſſkatami par tahdeem kugeem, kuru kapteineem, ſtuhrmaneem un matroſcheem peenahkahs dabut palihdſibu no Rigas kugineeku nama waldes? Man leekahs, ka wiſi pee Rigas peerakſtiti kugi un winu perſonals ir likumigi dalibneeki pee ſcha no Kreewijas walſts un ne no Ridſineekeem dahwinatà kapitala. Wiſadà wihſè Latweeſchi ir un paleek Rigas ihſtenee juhrneeki, juhrneeku zentrums, un tadehk es nebuht newaru tizet, ka Rigas birſchai kaut kad nahks prahtà, ſcho greſno kugineeku mantu iſleetat greiſi, tas ir, ne „beſtimmungsmäßig", bet kaut kà zitadi, pretlikumigi, kà ihpaſchigu Wahzu tautas mantibu. Sinams, weenam waj otram no Wahzu puſes tas gan war nahkt prahtà, bet tur Latweeſchu kapteineem duhſchigi un neapniziqi jaruna preti. Pee tam ari war iſnahkt deeſgan puhlinu, bet tur naw jaſteidſahs; likums jaw wairs naw apgroſams. Kad neweens nemekle, neturahs preti nelikumigai leetas tulkoſchanai, tad ſinams war ſchi juhrneeku manta nelikumigi tapt iſleetata. Bet lai nu ari ſchee ſtribdi daſchureiſ war iſnahkt gruhti, tad tatſchu — jaunu ihpaſchu juhrneeku kaſi preekſch Latweeſcheem ween eetaiſit, nahktos, pehz mana prahta, daudſ gruhtaki. Nebuhs wis weegli iſdarams, ſalaſit leelu kapitalu, no kura prozenteem waretu pehzak uſturet wezus neſpehzigus juhrneekus. Wiſus uſturet jaw nekad newarehs, un ari newarehs peeſpeeſt katru juhrneeku, lai tas eemakſà kaſè, waj grib waj negrib. Kugu kapteini, kà wihri, kas ar apdroſchinaſchanas kaſehm deeſgan paſihſtami, atradihs tur ſew wiſlabako palihdſibu, waj nu ikgadus, waj uſ reiſi naudu eemakſadami ar to ſinu, ſawà laikà, waj ik gadus, waj uſ reiſi ſanemt ſinamu kapitalu. — Wiſpahrigi runajot, kapteini un ſtuhrmani ir kungi, kas wiſadi war palihdſetees, ja tikai grib un eeſahk makſat pee laika. Matroſcheem, kà ikdeenigeem ſtrahdneekeem, gan war gaditees, ka jamekle palihdſiba pee pagaſta, kur tee ir peerakſtiti.

C. Waldemars.

Par ſemes trihzejeeneem.

(Skatees Nr. 4. Beigums.)

Paſchas ſemes ſaſtahws ſpehlè pee ſemes trihzejeeneem leelu lomu; ja klintis ir ſtipras un zeetas, tad trihzejeeni iſplatahs leelà tahlumà, bet irdenakàs weetàs ſatrihzinajeens ahtri iſſuhd. Saplaiſejuſchas klintis padara trihzejeenu wahjaku, kalnu rindas tam pa leelakai daſai nekauj tahlaki iſplatitees.

Semes trihzejeeni katru reiſ nezelahs wis no uguns wehmeju kalneem; teem war buht daſchadi zehloni, waj nu eekſchkiga kimiſka pahrwehrſchanahs, waj dſilu uhdens-ahderu eebrukſchana, waj ſemes apakſchà atrodoſcho leelu alu ſabrukſchana, jeb ari peepeſcha ſilluma pahrmaina u. t. pr. Uhdens, kà rahdahs, ſpehlè wiſleelako lomu pee ſemes trihzejeeneem kà ari pee uguns-wehmeju kalneem (wulkaneem). Breeſmigi leelee twaiki, kas iſ uguns-wehmeju kalneem iſkahpj, zelahs no uhdens ahderehm, kas dſili ſemes apakſchà lihdſ kwehloſcham kaiſejumam nokluhſt. Tà tad redſams, ka ſemes trihzejeeni war negaidot iſzeltees zaur kahdu peepeſchu pahrgroſijumos ſemes apakſchà, tomehr tee wiſwairak war atgaditees tahdàs ſemès, kas ir kalnainas un kur uguns-wehmeju kalni jeb ari juhra tuwumà atrodahs.

Pireneju kalni, ſtarp Franziju un Spaniju, ar ſemes wezumu ſalihdſinajot, ir wehl jauni, tee ir pehdigi, daudſ wehlaku neka Alpu kalni wezajà Eiropà zehluſchees, tà tad deeſgan eemeſla, ka tos wehl newar pilnigi par droſcheem eeſkatit, lai gan tee tagad meerigi ſtahw; wehl nemaſ newar ſinat, waj ta pate wara, kas ſchos kalnus lihdſ pat padebeſim zehla gaiſà, ir jaw ſcho ſemi atſtahjuſe. Ir gan pateeſiba, ka 120 gadu laikà tur naw nekahdi ſatrihzinajeeni maniti, bet ko gan noſihmè 120 gadi, ja mehs eewehrojam ſemes zelſchanahs wezumu, tee ir tik kà kahds azumirklis! Nupat notikuſchee leelee ſemes trihzejeeni Spanijas deenwidòs pa daſai ſchihs domas apſtiprina.

Pehdejais ſemes trihzejeens iſplatijahs pa diweem apgabaleem. Seemelòs no Sewilas un Jaenes pilſehtahm trihzejeens bija wahjaks un iſplatijahs uſ ſeemel-rihteem lihdſ pat Walenzijai; wairak uſ deenwideem bij ſatrihzinajeens daudſ ſpehzigaks, zaur ko ihpaſchi Granadà, Malagà, Alhamà un zitàs pilſehtàs un to apkahrtnè padarija leelu poſtu. Ja ſcha ſemes trihzejeena iſplatiſchanahs leelo lihniju turpinam uſ ſeemel-rihteem, tad zelà ſaſtopamees ar Balearu ſalahm Widus juhrà. Schihs ſalas ſenak ſtahweja ſem uhdens, un tik wehlakà laikà zaur kahdu apakſchſemes waru tikuſchas gaiſà pazeltas. Tà tad wiſà ſchinì lihnijà ſenòs laikòs zaur ſemes trihzejeeneem notikuſchas leelas pahrgroſibas, kas atkal war atkahrtotees un nu pateeſi tagad jaw ir atkahrtojuſchahs.

Siniba wehl naw tik tahlu nahkuſe, ka waretu pateeſos zehlonus uſrahdit, no ka ſemes trihzejeeni zelahs. Maſa daļina ir no paſchas ſemes garoſas paſihſtama, bet pats widuzis wehl loti maſ iſdibinats. Daſchi ſemes pehtneeki to tura par zeetu maſſu; bet leelakà daļa no wineem domà, ka ſemes widus eſot ſchkidrs un uſ ſchahs mineralu un metalu juhras, kas aiſ pahrleeka karſtuma ir wiſi iſkuſuſchi, pehz ſcho pehtneeku domahm peld muhſu ſemes garoſa, kuras beeſums ir loti neezigs; tà tad mehs ſtaigajam uſ leelas uguns-juhras un muhſu grihda, ſemes garoſa, ir tik kahdas 10 juhdſes beeſa.

Tà ka mehs maſ ko ſinam par ſemes trihzejeenu zehloneem, tad ari naw eeſpehjams eepreekſch noteikt, kad tee waretu atgaditees. Tikai to ſkaidri ſina, ka trihzejeeni wairak noteek pilnà mehneſì neka puſmehneſì un wairak kad tas ir ſemes tuwumà, neka tahlumà, un ihpaſchi tad, kad mehneſis wiſaugſtaki pee debeſim ſtahw. Tad wehl ſemes trihzejeeni mehdſ notikt ſeemà un ſaules-greeſchu laikà. Ja ſemes widus ir teeſcham ſchkidrs, tad mehneſis ſazek tapat kà juhrà paiſumu un behgumu. Apakſchſemes pluhdi tad ſatrihzinatu ſemes garoſu, zaur ko ari uguns-wehmeju kalni ſahk trakot; ka ſemes trihzejeeni tomehr tik beeſchi nenoteek, tas iſſkaidrojahs zaur to, ka ſemes garoſa ſchahdeem apakſchſemes pluhdeem, ſawas lokanahs dabas pehz, war ilgaku laiku preti turetees. Un pateeſi, kad 1855. g. Weſuwa kalns ſahka uguni wemt, eewehroja pilnigu wulkaniſku paiſumu un behgumu. Ja tas tà ir, tad lihdſ ar to buhtu peerahdits, ka ſemes widuzis ir ſchkidrs. Tapat ari ſemes trihzejeens Franzijà 15. nowembrì un Spanijà 13. dezembrì pagahjuſchà gadà notika abas reiſas pilnà mehneſì.

Bet lihdſ ſchim tahs wehl ir tik domas, kas peerahdamas, ka ſemes trihzejeeni un uguns-wehmeju kalnu trakoſchana zelahs no ſaules, mehneſa un daſchu ſwaigſchnu eeſpaideem. Jaw wezo laiku rakſtneeki Ariſtoteles un Plinijs iſſazija domas, ka ſemes trihzejeeni ſtahwot ſakarà ar daſchahm gaiſa pahrmainahm; ſchihs domas pat lihdſ muhſu laikeem uſglabajuſchahs un tahm warbuht daſchà ſinà ari pateeſiba. Tà p. peem. ja barometers ſtipri kriht, tad arweenu ir gaidàma leela wehtra jeb ſemes trihzejeens. Bet tas war no nejauſchi tà gaditees, kà to peedſihwojumi deeſgan peerahdijuſchi; tomehr waretu gan buht, ka ſtipra gaiſa ſpeeſchana uſ apakſchſemes ſpehkeem daritu kahdu eeſpaidu, tapat kà juhra zelahs un kriht zaur gaiſa eeſpaideem. Ir eewehrots, ka pee 84 ſemes trihzejeeneem Schweizijà bija ari breeſmiga auka; tapat ari ſchoreiſ, pirms ſemes trihzejeens Andaluſijà notika, barometers ſtipri krita.

Ari loti leetainds gadòs noteek daudſ ſemes trihzejeenu. Tà eepreekſch breeſmigam ſemes trihzejeenam Liſabonè bija daſchus mehneſchus ſtiprs leetus, tapat ari Kalabrijà un Schweizijà, Tirolè un Italijà 1851. g.; pehrnajà rudenì Spanijas deenwidòs ari eepreekſch ſtipri lija. Tamdehk uſ Moluku ſalahm un zitàs weetàs, kur ſemes trihzejeeni beeſchi noteek, tiklihdſ leetus laiks uſnahk, eedſihwotaji atſtahj ſawas mahjas un dſihwo weegli taiſitàs teltìs, lai nelaimes brihdì netiktu ſawu mahju drupòs aprakti.

Wiſpahrigi war ſazit, ka muhſu ſcha laika ſinibas par ſemes trihzejeeneem ir wehl loti wahjas; warbuht uſ preekſchu zilweka neapniku-ſchai pehtiſchana iſdoſees, ko ſkaidraku iſſinat.

—ls.

Iſ Dſchubkſtes-Peenawas ſenatnes

naw nekas labs ſinams. Wehſture — ſchi ſenlaiku ſtahſtitaja — zeeſch par ſcho apgabalu kluſu, neſtahſtidama ne no kahdas wezlaiku pils, nedſ kaujas jeb ziteem leeliſkakeem atgadijumeem.

Politikas pahrskats.

Par Kartumas krischanu.

Kartuma zaur pahrdewibu krituse — atrodahs mahdija jeb melu-praweescha rokâs! Schi sina isgahjuscho nedel negaidot katru pahrsteidsa. Kartumas krischana ir preeksch Anglu tautas slawas un waras breesmigs spehreens! Kà zeen. lasitajeem wehl buhs atminams, generalis Gordons aisgahja ar kara spehku uz Sudanu, Egiptes deenwidûs, lai atpestitu tureenes zeetokschnûs eeslehgtos Egiptes karaspehkus un kristitos. Bet Gordonam wina nodoms neisdewahs, pats tika eeslehgts Kartumas pilsehtâ pee Nila upes. Lai winu atswabinatu, Anglu waldiba suhtija us tureeni jaunu karaspehku sem generala Wolfleja wadibas Ar kahdahm gruhtibahm schai paliguekspedizijai nebij jakaujahs, gan gar Nila upes peekrasti, gan pa tukſnescheem tik daudſ mehneschu uſ preekschu ejot, kamehr ta pehdigi jaw tuwojahs Kartumai! Zelâ teem daudſreiſ uſbruka mahdija karaſpehki, bet tika atdſihti atpakal. Uhdens zelſch pa Nila upi lihdſ pat Kartumai jaw bija ſwabads, gaidija katru deenu wehſti, ka Gordons buhs atſwabinats no Wolfleja un tè atnahk ſina, ka Kartuma krituſe zaur pahrdewibu mahdija rokâs. Scho wiltus darbu eſot iſdarijis kahds no Gordona apakſchneekeem, Faraga paſcha, paſlepeni atwehrdams mahdija karaſpehkam wahrtus. Palkawneeks Wilſons, 16. janwarî ar twaikoneem Kartumâ nobrauzis, atrada pilſehtu Sudaneeſchu rokâs. Genaidneeki to apſweizinajuſchi ſchahweeneem, tà ka wajadſejis tuhlin greeſtees atpakal. Tagad Wilſons eſot eeſlehgts uſ kahdas ſalinas Nila upê, jo twaikoni uſſkrehjuſchi pee Schakuka krahzehm uſ ſekluma. Generalis Wolfleſs eſot aiſſuhtijis twaikonus, lai Wilſonu glahbtu. Wilſons iſbrauzis ar trijeem twaikoneem, bet jaw zelâ uſ Kartumu weens gahjis bojâ un pehdigi ari abi otree. Kà tagad dſird, tad pirmo ſinu par Kartumas kriſchanu un Wilſona nelaimi noneſa Gubatâ kahds wihrs, kas no nelaimê krituſchà twaikona bij laimigi malâ iſpeldejis un tad pa ſemes zelu lihdſ Gubatai nogahjis. Drihſ pehz tam tur nobrauza laiwinâ palkawneeks Motleſs, kas ar Wilſonu bij lihdſ Kartumai brauzis. Kà domà, tad Kartuma buhſchot jaw daudſ agraki krituſe. Uſ ſchahm domahm ir weduſchas Gordona wehſtules, ko tas pehdejâ laikâ laidis, un kuras ſenakajahm runà ſtipri preti. Proti jaw oktobra mehneſî pehrnajâ gadâ Gordons laida it nopeetnu telegramu, lai winam drihſumâ ſuhtitu paliga ſpehkus, ka waretu pret eenaidneeka ſpehku atgainatees, bet nu wehlakahs Gordona wehſtules iſſazija, ka winſch eſot deeſgan droſchs pret eenaidneeku un preeksch neilga laika Gordons Wolfleſam ſinoja, ka winſch pat tſchetri gadi wehl warot turetees. No tam domà, ka Gordons jaw preeksch ilgaka laika tizis waj nu nonahwets jeb apzeetinats un tad mahdijs, dabujis Gordona ſeegeli, lizis ſchahdas wiltus wehſtules rakſtit, lai Anglus eewilinatu wairak tukſneſî un tad tos pahrwaretu. Pee mahdija jaw ilgaku laiku atrodahs kahds mahzits Franzuſis Pens, kas ari no ſawas puſes buhs mahdijam ar padomu peepalihdſejis. Pehz jaunakahm ſinahm iſ Korti, Wilſons eſot nonahzis Gubaiâ un tur pahrneſis ſinu, ka generals Gordons tizis pateeſi nonahwets, waldibas namu atſtahjot, Kartumas eenemſchanas brihdî! — Wolfleſs dabujis no Anglu waldibas pilnwaru, pagehret tik daudſ jaunu paliga ſpehku, zik winſch eerauga par wajadſigu; tee tikſchot tuhlit peeſuhtiti. Tas peerahda, ka Anglija nopeetni grib eeſahkto karu Sudanâ zaurweſt, pat ja kahda walſts ſchahdeem ſoleem pretotos. — Iſ Bombajas ſino, ka no tureenes ſuhtiſchot trihs kahjneeku un weenu jahtneeku regimenti uſ Egipti. — Generalis Nudegate uſnemſchot komandu par Suakimas ekſpedizijas korpuſu, kas paſtahw iſ 2 bataljoneem kahjneeku un weena pulka jahtneeku. Winam buhſchot jaranga ſaweenotees ar Wolfleju pee Berberes. Uſbrukumi, kà domajams, agraki neſahkſees, kà tik marta mehneſî.

Wahzu walſts ſapulzei bij no daſchahm Wahzijas malahm eeſneegti luhgumi, lai iſdotu jaunus likumus pret Tſchiganeem, kas pehdejâ laikâ ihpaſchi iſ Ungarijas eſot leelâ ſkaitlî eenahkuſchi Wahzijâ un padarot daudſ ſahdſibas un zitas blehdibas, tà ka eedſihwotajeem eſot par apgruhtinaſchanu. Walſts ſapulzes komiſija, ſcho leetu pahrmekledama, atrada, ka peeteekot ar tagad paſtahwoſcheem likumeem, bet tos wajagot tik zeetaki iſpildit.

Kahda Londones awiſe, „Standard“ ſino, ka Wahzu waldiba iſrihkoſchot ſlepenu jaunu ekſpediziju uſ Afriku, un wiſpirms doſchotees uſ ſw. Luzijas lihzi. Kà minetà awiſe rakſta, tad ekſpedizija paſtahweſchot iſ tſchetreem zilwekeem, proti kahda inſcheneera, weena tirgotaja, weena mineraloga un weena ſiniſki mahzita ķimika. Ekſpedizijas noluhks buhſchot, eenemt preeksch Wahzijas wiſu to ſemi, kas atrodahs ſtarp Angru Pekwenu (Afrikas reetruma peekraſtê) un ſw. Luzijas lihzi (Afrikas rihtu peekraſtês).

Kà jaw ſinots, Wahzija likuſe ſawu karogu uſſprauſt ari Kamerunâ, Afrikas reetruma puſê un tè dibinajuſe koloniju. Bet tureenes Negeri arweenu wehl ne-eſot apmeerinajuſchees, ka Wahzeeſchi winu ſemi eenehmuſchi. Negeru kehninſch Bels, kas ar Wahziju bij noſlehdſis lihgumu, ka tas atdod ſawu ſemi Wahzijai, neſen tizis no ſaweem pawalſtneekeem kreetni iſpehrts. No tam ir redſams, ka Wahzijai buhs deeſgan darba, kamehr nabagos Negerus dabuhs pilnigi ſem ſawas waras, tà ka tee wairs nedrihkſtees ne pihkſtet.

Walſts ſapulze apſpreediſchot preekſchlikumu, kam ſchahdi noſazijumi: Neweena ſweſcha walſts, nedſ ari ſweſchs waldeneeks nekahdâ ſina naw apſuhdſami pee Wahzijas teeſahm. Schis noſazijums paleek ſpehkâ ari preeksch ſweſchu waldeneeku familijas lozekleem, kas uſturahs Wahzijâ par ſawa waldeneeka pawadoneem. Tad wehl tas ir ſpehkâ ari preeksch wiſeem ziteem ſweſchà waldeneeka pawadoneem un deeneſtneekeem, ja tee naw Wahzijas pawalſtneeki.

Kà zeen. laſitajeem wehl atminams, tad preeksch kahda laika Wahzu waldiba noteeſaja Reinsdorfu un Kichleri uſ nahwi, tamdehk ka tee bij iſrihkojuſchi uſbruzeenu zaur dinamitu pret Keiſaru, peeminekli Niderwaldê atklahjot. Eepreeksch tos noweda zeetumâ, Hallê. Tagad nu iſgahjuſcho ſeſtdeen teem abeem tika galwas nozirſtas turpat zeetuma ſehtâ, plkſt. 8 no rihta. Pee noteeſaſchanas bija klaht peenahkoſchee amata wihri un kahds ſimts zitu ſa-aizinatu zilweku. Kad ſpreedums bij nolaſits, tad pirmo iſweda Reinsdorfu; tas gan bija bahls gihmî, bet iſturejahs duhſchigi. Kad winu nodewa bendes rokâs, tad winſch wehl ſtiprâ balſî ſauza: „Noſt ar meſchonibu, lai dſihwo anarkija (pretwaldneeki)!“ Tahlak tam neatlahwa runat; to peeſehja pee bendes bluka un azumirklî galwa noripoja no rumpja. Meeſas eelika melnâ ſahrkâ, kurâ bij paliktas ſahgu ſkaidas, un tad areſtanteem pawehleja to aiſneſt prom. Garidſneeka Reinsdorfs no paſcha eeſahkuma nebij kahrojis. Ihſi preeksch noteeſaſchanas Reinsdorfs ſawâ zeetuma kambarî uſpihpajis it omuligi zigaru un pee tam dſeedajis kahdu paſihſtamu Wahzu dſeeſminu. Turpretim otrs noſeedſneeks Kichlers bij druſku faſchkuzis. Winu pawadija kahds garidſneeks. Ne wahrda nerunadams, aſarainahm azim winſch lahwahs noſoditees. — Treſcham noſeedſneekam Rupſcham keiſars nahwes ſodu pahrwehrta zeetuma darbôs uſ wiſu muhſchu, tamdehk, ka Rupſchs apgalwoja, ka winſch iſſauzis nodomato ſprahdſeenu, pahrgreeſdams drahti, ar kuru gribeja aiſdedſinat dinamitu.

Winu nedelu Hamburgas oſtâ apzeetinaja uſ kahda twaikona 2 ſeeweetes un 10 wihreeſchus. Kugis brauza no Nujorkas; apzeetinatee peederot pee ſozialiſteem jeb ari pretwaldneekeem. Wini mehginajuſchi Wahzijâ eeweſt daudſ pretwaldneeku drukas rakſtu.

Franzuſcheem pehdejâ laikâ bijuſchi Tonkinas un Formoſas kara-laukâ daſchi ſihwi kautini. Telegrafs par pahra kautineem neſa ſchahdas ſinas. Generals Brijers ſinoja: Franzuſchi 24. janwarî eenehma Dongſongas apzeetinajumus, tad paſchu Dongſongu, kur Kineeſchi bij apzeetinajuſchees. Kineeſchi atkahpahs. Muhſejee ſaudeja 80 wihrus. Diwi deenas gahjumus no Longſones Franzuſchi apſtahjahs, lai atpuhſtos un apgahdatu prowijantu. — Par otru kauju pee Kelungas generalis Kurbê ſino: Kineeſchu uſbrukumi uſ jaunajeem Franzuſchu apzeetinajumeem tika atraiditi. Kineeſchi ſaudeja wairak neka 200 wihru nonahwetu, to ſtarpâ 1 Eiropeeſchu ofizeeri un daudſ mandarinu; Franzuſcheem weens nonahwets un weens eewainots. — Waj ſchahm ſinahm war pilnigi uſtizejees, to newar ſinat. — Iſ Port-Saidas ſino, ka Franzijas karaſpehks, kas uſ Tonkinu par paligu top ſuhtits, ſaſtapees Sarkanâ juhrâ ar Italijas ekſpediziju uſ Maſowu un ſirſnigi apſweizinajees; weeni otreem uſſaukuſchi: „Lai dſihwo Franzija!“ — „Lai dſihwo Italija!“

Anglija. Londonê tika apzeetinats kahds wihrs, wahrdâ Kuninhems, no kura domà, ka tas buhſchot ſprahdſeenu parlamenta namâ un tauerî iſrihkojis. Winſch atbrauzis Londonê iſ Seemeļ-Amerikas un polizijai newarejis peerahdit, kahdas dariſchanas winam pa to laiku bijuſchas. Wehlak apzeetinats wehl kahds wihrs, Burtauns, pee kura atrada parlamenta nama planu. Teeſu par wineem ſpreediſchot pehz 8 deenahm.

Italijas waldibas ekſpedizijas pulks eenemſchot netik ween Beilulu, bet ari Maſowu, Maderi un Hanfilu. Turpretim Suakima palikſchot Anglu rokâs. Waldiba wehl nodomajuſe iſrihkot jaunu ekſpediziju, kà dſird, lihdſ 15 tuhkſt. wihru leelu, ko ſuhtiſchot uſ Sudanu. Kà rahdahs, ſchos ſpehkus laikam iſleetahs, lai palihdſetu Angleem pahrwaret mahdija kara ſpehku.

Eekſchſemes ſinas.

Wiſaugſtakais ukaſs. „Wald. Wehſtneſt“ ir nodrukats ſchahds waldoſcham ſenatam Wiſaugſtaki dots ukaſs:

Muhſu weztehwa tehws, Keiſars Pawels I., ſawâ gahdibâ preekſch walſts labuma, 5. aprilî 1787. gadâ noteiza Keiſariſkahs familijas lozekku trona mantoſchanas un teeſibu kahrtibu. — Tagad, preekſch nahkameem augumeem eeſkatidami daſchus pahrgroſijumus pirmajâ ſtatutâ, Mehs rewehlam:

1) Par leelkuaſeem, leelknaſehm un Keiſariſkahm Augſtibahm uſſkatit Keiſara dehlus, brahlus, meitas, mahſas un behrnu behrnus, kas taiſnâ lihnijâ no wihru zelma dſimuſchi; turpretim ari no wihru zelma dſimuſchus Keiſara behrnu behrnu behrnus atſiht par augſtibahm, knaſeem un knaſehm no Keiſariſka dſimuma.

2) Sem Muhſu waldibas uſ pehz Muhſu norahdijumeem ſtahtees, pee tagadejâ 5. aprilî 1797. gadâ dotâ Keiſariſkahs familijas ſtatuta rewiſijas, preekſch kam no Mums ſewiſchka komiſija tiks eezelta.

Peterburgâ, 24. janwarî 1885.

Aleksanders.

Widſemes landrahts, kambarkungs v. Bocks, 25. janwarî no Keiſara Majeſtetes peenemts audienzê.

Widſemes muiſchneeku preekſchneeks, barons Meyendorffs, 23. janwarî no Keiſara Majeſtetes peenemts audienzê.

Delegazijâ, kas no Widſemes muiſchneezibas, Rigas birſchas komitejas un Rigas un Pernawas pilſehtahm kopigi tiks ſuhtita uſ Peterburgu, ruhpetees par Widſemes dſelſzeła buhwes atkauſchanu un paſneegt iſſkaidroſchanas rakſtu ſchinî leetâ, Rigas pilſehtas dome ſawâ pehdejâ ſapulzê eewehlejuſe pawaldoni A. v. Oettingen kgu par Rigas pilſehtas delegatu.

Semes nomatajeem Eeſch-Kreewijâ par eewehroſchanu! Schinîs deenâs nogahju pee kahda no Rigas agenteem, kas laikrakſtôs iſſludinajis, ka dſiłâ Kreewijâ ſeme iſnomajama. Laudis, pa leelakai daļai ſtrahdneeki, nahk baru bareem un peeteizahs gan uſ 10, gan uſ 15, gan ari uſ 20 deſetinahm ſemes. Pehz agenta iſſkaidroſchanas ſeme eſot brihnum trekna, nepraſot nekad mehſlu un iſdodot arweenu bagatigu plauju. Seme top iſnomata tikai uſ 12 gadeem, pee kam par deſetinu ſemes, zaur zaurehm, praſa 5 rubl. 50 kap. gadskahrtigas nomas naudas. Peeſateikuſchees ir pa leelakai daļai maſturigi laudis, kureem nawa ne zeła-naudas un kuri preeksch wiſas eedſihwes no ſemes ihpaſchneeka peepraſa kreditu: maiſi, ſehklu, naudu preekſch lopu un darba-rihku eegahdaſchanas, ar wahrdu ſakot, preekſch wiſas ſaimneezibas eerihkoſchanas, pee tam apnemdamees ſawu paradu wiſdrihſakâ laikâ atlihdſinat. Mehs negribam neweena ne no ſemes nomaſchanas atturet, nedſ ari uſ to peerunat, bet aiſrahdam ſchè tikai uſ to, ka ſeme top tikai uſ 12 gadeem iſnomata. Tas ir preeksch nabadſiga eeſahzeja un pee tam wehl uſ neuſplehſtas, gluſchi jaunas ſemes par daudſ ihſs laiks. Wiſmaſakais Widſemê un Kurſemê neweens nedarihs tik weeglprahtigi un neſlehgs uſ tik ihſu laiku kontraktu, it ſewiſchki, kad eewehrojam, ka ſchè par ſemi jaw no paſcha pirmà gala jamakſà noma. Tapat ari lai neweens nepeemirſt, ka pee eedſihwes nebuhs maſas iſdoſchanas un ka uſnemſchanahs ir weeglaka, neka atdoſchana. (B. W.)

Vihrinôs iſ Alkſchnu kroga ſtedeles, kà „B. W.“ ſino, ſwehtdeenas rihtâ, 20. janwarî, kahdam zeła wihram aiſbraukts ſirgs, 100 rbl. wehrtibâ. Dabuja ſinat, ka ſaglis aiſlaidees uſ Lehdurgas

---

Tà tad — wehſture neneeka neatraduſchi — tihri jadomà, ka ſirmâ ſenatnê beeſi pirmatnes meſchi tikai apklahjuſchi wiſu ſcho widuzi, kurôs iſſalkuſchais wilks un ſtiprais lahzis mahjojuſchi. Bet neba wehſture ween zilwekeem katrreiſ atklahj wezos laikus; ari ſemes mahmulina tanî ſinâ pakalpo nereti ar wiſteizamakeem panahkumeem un peerahdiſchanahm. Ko wehſture daſchreiſ aiſmirſuſi jeb newihſchojuſi uſglabat — to ſemes mahte ſawâ klehpî daſchus gadu ſimtenus auklejuſi un tad ſawâ laikâ jaunajahm pa-audſehm atklahjuſi.

Greeſiſimees tad ari mehs pee ſwehtibu neſoſchahs ſemes mahmulinas, luhgdamees, lai kautko no ſcha apgabala ſenatnes paſino. Un redſi! Ne-eſam welti luhguſchees, jo atradam tahs klehpî — Dſchuhkſtes-Lanzeneeku galâ — no wiſwezakajeem laikeem daſchus akmenu rihkus, kuri gaiſchi leezina, ka ſentſchi jaw maſakais 1000 gadus atpakal ſchè laukus kopuſchi un audſinajuſchi.

Tapat leezina atkal daſchi no jaunakajeem laikeem atraſti kara rihki, ka ſchis ſtuhritis ari nepalizis beſchâ no kara breeſmahm.

Atraſti rihki ir: 3 akmenu zirwji (1 jaw Slampes nowadâ), 1 akmenu kalts, 1 ſobins, 4 diſchgabalu lodes, 1 brunas un 1 Polu (?) nauda no 1636. g. Wezàs mahmulinas dehwè ſchos akmenu zirwjus par Pehrkona tehwa lodehm, ar kuŗahm ſpehjot daſchas ſlimibas dſeedet; it ihpaſchi gowim noſprehgajuſchos teſmenus. Pehrkons ikdewinus gadus weenreiſ ar tahdahm lodehm ſperot.

Gadus pahridefmit atpakal kahdai wezai ſeewinai bijuſchi 3—4 tahdu zirwju, ar kuŗeem — 9 reiſes pahr kahdu ſlimigu weetu pahrbrauzot un tikpat daudſreiſ kruſtus metot — leelijuſees wiſadus ſlimneekus iſahrſtejuſi. Waj ſeewina ſchos zirwjus ari Lanzeneeku galâ atraduſi — naw iſdibinajams. Tikai ehrmoti, ka Peenawas galâ naw nekad dſirdeti atraſti tahdi akmenu rihki. Waj ſchè loti akminainahs un gruhti iſkopjamahs ſemes dehl ſentſchi buhs nolihduſchi wehlaku meſchus? Kas to lai atbild. Bet lai nu kà, Lanzeneeku galâ atraſtee akmenu rihki ir un paleek mehmî leezineeki, kas ne wis zaur pehrkona ſpehreeneem ſchè attikuſchi, bet, kà jaw preeksch Wahzu atnahkſchanas — kur dſelſs leetaſchanu nepaſina — Kurſu ſentſchi ſchinî galâ buhs bijuſchi meſchus nolihduſchi. Jo kur gan zitadi 2—3 werſtju leelâ ſemes apgabalinâ buhtu zehluſchees tikdaudſ akmenu rihki, ja beeſi meſchi akmenu laikmetâ buhtu ſchè lihgojuſchees.

Kahdâ wihſê kara-rihki tè attikuſchi, gruhti noteizams. Warbuht, ka kara ſpehks tikai pahri gahjis; bet war ari buht, ka reiſ kahds maſaks eenaidneeku pulzinſch ſaduhrees, Lanzeneeku laukus aſinim ſlazinajis un minetos rihkus atſtahjis.

Janoſchehlo tikai, ka naw wairs iſſinams, kur preeksch kahdeem trihsdeſmit gadeem atpakal Dſchuhkſtes muiſchas tuwumâ atraſtàs brunas palikuſchas.

Iſ lauſchu mutes wehl ſchahdas ſinas ſaklauſchinamas: „Pruhſchi reiſ nejauki ſpaidija muhſu apgabalu. Miglenês (uſ Dſchuhkſtes-Slampes robeſchahm) tee apmeta uſ 2 nedelahm lehgeri. Slampes Strautſeku ſaimneeks, no tahdeem weeſeem bihdamees, aprazis ſawu mantu ſchkuhnî; bet pehz laba laika atkal uſrokot, manta bijuſi jaw pa daļai ſatruhdejuſi. Tee apdedſinaja tikai ſaſildiſchanahs dehl gandrihſ wiſas muhſu ſeena kaudſes, iſwilka wiſus lopinus beſ ſchehlaſtibas no ſtalleem, kawa un ehda. Aiſejot wehl wini atſtahja jauku peeminu, proti: pruhſchus (tarkanus), paſihſtamos iſtabas kukainus, kuri preeksch tam neweenâs mahjâs nebija paſihſtami.“

Kad ihſteni tas notizis, naw ſkaidri iſſinams. Ziti ſaka: „tas bija toreiſ, kad keiſareene Katrina Pleends maſgajahs;“ ziti atkal: „mans tehws teiza, ka wina tehwa-tehws to redſejis.“ —

Beſ tam wehl ſchahda teika:

„Pruhſchi tagadejâ Kaſupê toreiſ tikdaudſ kaſas kawuſchi, ka no aſinim weſela upite iſzehluſees. Muiſcha tamdehk dabujuſi wahrdu: Kaſupe. Daſchi kareiwi uſ ta kalnina, kur tagad ſtahw Dſchuhkſtes-Lanzeneeku ſkolas nams, eepakaļus palikdami ſahkuſchi kaſas neaſeem rihkeem neſchehligi ſchutinat un gandrihſ nenodihratas, puſdſihwas zept. Kalninſch dabujis no tam wahrdu: Kaſſchuku jeb Kaſuku kalns.“ (B.)

Amatneeku ſtahwoklis preeksch ſimts gadeem.

Maſkawâ drihſâ laikâ iſrihkos amatneezibas iſſtahdi. Ir loti eewehrojami, kahds dſimtkauſchu amatneeku ſtahwoklis bija preeksch ſimts gadeem. Kahdâ Maſkawas awiſê no 7. ſeptembra 1784. g. ſludinajumôs ir laſams:

Schahdi laudis top pahrdoti:

Wehweris, kurſch prot auſt audeklu, ſerwjetes, ſtrihpotus audeklus, kanewas, wadmalu u. t. pr. Winſch ir 32 gadus wezs, 2 arſchines 6 werſchoki augſts, winam ir 25 gadus weza ſeewa, dehls 3 un meitenite 1 gadu weza, beſ tam wehl meeſigs brahlis, 25 gadus wezs, ari wehweris, kas prot auſt audeklu, ſerwjetes, nahtruaudeklu un ari prot audeklus balinat. Mahte, kura pee wineem dſihwo, ir 50 gadus weza.

Wehweris, kas prot auſt floru, taftu, lakatus u. t. pr.; 24 gadus wezs.

Rateneeks, kas taiſa Anglu un Franzuſchu ratus, droſchkas un kamanas; 21 gadu wezs.

Koku-ſnikeris, kas prot ſmalki ſnikeret wiſadus ratus, droſchkas un kamanas; 21 gadu wezs. Pee ta dſihwo wina tehws, kas ir kurpneeks, 50 gadus wezs, mahte, 50 gadus weza, un weena mahſa, 13 gadus weza.

Kurpneeks, kas prot ſmalki taiſit wiſadus ſahbakus un kurpes, tiklab Anglu, kà ari weenkahrſchas; 22 gadus wezs.

Sirgu dakteris, kas prot dſeedinat wiſadas ſirgu ſlimibas un laiſt ahderi, 21 gadu wezs.

Paruhku-taiſitajs preeksch ſeeweetehm, 21 gadu wezs, 2 arſch. 6 werſch. leels.

Sunu-ſargs, kas prot labi kopt medneeku ſunus, 27 gadus wezs, apprezejees, ſeewa ir 26 gadus weza.

Wiſi ſchee laudis ir labi tureti. Tas, kas tos gribetu pa weenam jeb wiſus kopâ pirkt, tas lai dehl zenas nolihgumeem atnahk Jahna ta Kriſtitaja baſnizas draudſê, Kretſchetnikâ, Irinas Andrejewnas Jewlewas namâ, pee lauſchu ihpaſchneeka.

---

pusi, — bet ar ko lai dsenahs pakal? Krodseneeks sawa sirga nedewa, bet gan apleezinaja, ka preeksch kahdahm minutehm krogâ schaubigi tehwini bijuschi. Waj krodseneeku peenahkums nebuhtu, gahdat, ka schaubigi kroga weesi top sanemti zeeti un ka zelineeku sirgi un wesumi buhtu droschi!

Dubultu labprahtigo ugunsdsehseju palihdsibas kases statuti 14. janwarî apstiprinati no eekschleetu ministerijas.

Sloka. Turu par sawu peenahkumu pasinot par 26. dezembrî 1884 no schejeenes dseedataju sabeedribas isrihkota teatra un weesiga wakara panahkumeem. Kà laikrakstôs eepreeksch jaw bij sinots, isrihkojums notika par labu Slokas nahkamai labdaribas beedribai un paschai dseed. sabeedribai, uz pusehm. Eenahza no teatra 52 rbl. 20 kap. un weesiga wakara 40 rbl. 40 kap., kopâ 92 rbl. 60 kap. Izdoschanu bija 50 rbl. un 2 kap. Tà tad skaidrs atlikums — 42 rubl. 58 kap. Puse (21 rubl. 29 kap.) tika nodota Slokas labd. beedribas pagaidu preekschneezibai (kas sastahw is preekschneeka A. Boehm, wina weetneeka A. Starpina, rakstu wedeja J. Pogas un mantas sinataja J. Stuhla); otra puse nahza par labu dseedataju kasei. — Dseedataju sabeedriba nu atkal ir nodomajuse, isrihkot „basaru" Slokas nahkamai labdaribas beedribai par labu, preeksch kam dseedatajas un zitas personas jaw peedahwajuschas roku darbu raschojumus un zitas dahwanas leelâ mehrâ. Jazer, ka eestahde, kas augschejam isrihkojumam dewa atlauju, ari schim nodomam nestahwehs pretim, bet to labpraht pa eespehjai pabalstihs.

A. Boehm, koru wadons.

Nopaischôs, kur isgahjuschu wasaru wilki beeschi aisnesuschi aitas un sunus no ganibahm, nereti pat no mahjahm, muischa seemai eestahjotees isrihkojuse medibas uz scheem swehreem, un tà tad 15. un 16. janwarî ari laimejees noschaut pa weenam wilkam; weens no teem swehris 120 mahrzinu.

Dschrbenes pils pagastâ landrahta barona O. Laudona mantineeki pahrdewuschi 28 sennneeku zeematus, kopâ 709 dahlderus leelus, par 172,155 rubl., t. i. dahlderi zaurmehrâ par 242½ rbl.

Limbaschu pilsehtas galwa, apteekars Kruse, pehdejâ domes sapulzê atsazijees no amata, tadehl ka dome atraidijuse daschus wina preekschlikumus. Limbaschu pilsehtas galwas amats lihdz schim bij goda-amats, t. i. amats bez algas.

Wullas pilsehtu isdod koti daudz preeksch skolahm, jo scha gada budschetâ, kas grosahs ap 15,867 rbl. 15 kap., preeksch skolahm nosaziti 3576 rbl. jeb gandrihz 25 proz. no wisa budscheta.

No W. Odsenas „B. W." raksta: Preeksch 6 gadeem Ausekkis, slawenais Latwju dsejneeks un pateesais tehwijas dehls, rakstija sawâ kreetnajâ „kalenderê": No ta laika, kamehr leelgruntneeki masgruntneekus eeluhdz kahsâs —? gadi. Nahkamâ laika grahmatâ warehs jaw eesihmet gadu skaitli „1 gads", kamehr leelgruntneeks masgruntneekus eeluhdz kahsâs. 29. dez. p. g. bija muhsu zeen. dsimtkungam v. Brümmer kahsas, uz kurahm daschus masgruntneekus, kà ari kwota saimneekus bij eeluhdsis zaur wisitkahrtehm, kuras swineja Rigâ, „Hôtel de Rome". Tai paschâ naktî nobrauza mahjâ. 4 goda wahrti gresni lepojahs karogeem un transparenteem rotati. Ugunojums bij leelisks isrihkots. Pirmee wahrti bij wahineeku zelti, otree Dsirnawkrodsineeka, treschee pateizigo walsts saimneeku, zetortee — muischas saimes. — Pilî jauno pahri apsweizinaja dseesmahm. — Scharlaks schejeenes apkahrtnê prasa leeliskus upurus, bakas lihdzi maisahs un daschu jaunekli eegruhsch kapâ, un tisus ari sawu dalu nepeemirst. Tà tad schi seema ir leela slimibu peretaja un kapu pilditaja.

No Walmeeras „L. A." sino: Kahds pee Walmeeras pilsehtas peerakstijees jauneklis, kas dsihwoja Rigas aprinkî, isluhdsahs pagahjuscho rudeni atlauju, stahditees Rigas kara klausibas komisijai preekschâ. Tas top Rigâ apskatits un par derigu atrasts. Bet is komisijas istabas isnahkot, labi ne-eeklausahs, ko kungi tam teiz, un tamdehl domigs apstahjahs. Durwju sargs tam ussauz: „Ko stomees? Gehrbees un ej mahjâ!" — Jauneklis domà, ka tas ari peeder pee komisijas kungeem, un scho, kà isbrahketu, suhta uz mahjahm, un tamdehl to ari bez kaweschanahs dara. Bet kà tas satruhkstahs, kad kahdas nedelas wehlak, Walmeerâ pehz isbrahkes sihmes noejot, tur to sanem zeeti, kà behgli, un arestantigi suhta uz Rigu. Jauneklis naw nedz mulkis, nedz palaidnis, bet bijis tikai neusmanigs. — Tas dascham war deret par mahzibu.

Terbata. 21. janwarî nodibinajahs Widsemes swejneezibas beedriba, kà Peterburgas „Kreewu swejas un swejneezibas beedribas" saru beedriba. Winas usdewums buhs, gahdat par to, ka swejâ eewehro kahrtibu un ka siwis tiktu taupitas sinamôs laikmetôs.

Terbatâ nu ari eetaisiti telefona wadi un pirmais, kas to lizis isdarit, ir J. R. Schramm firmas ihpaschneeks M. Friedrichs, kas gandrihz werstes garumâ ar telefonu lizis saweenot sawu kantori un sawus aklus pagrabus.

Terbata. Widsemes wispahrderibas un saimneezibas beedribas pirmâ klajâ gada-sapulzê 21. janwarî, starp zitu tika sinots, ka pagahjuschâ gadâ nospreests dibinat leetus-stazijas un ka tuhlit Widsemê ween 147 personas peeteikuschahs, kas grib usnemtees leetus-staziju wadischanu un gaisa grosibu ussihmeschanu. Lihdz schim 64 tahdas stazijas jaw eetaisitas un usnehmuschas sawu darbu. Leetus-stazijahm tas labums, ka winas, pasneegdamas weenâ reisâ sinas par daschadôs apgabalôs esoschu gaisa stahwokli, lauj noskahrst, kahds laiks gaidams nahkoschâs deenâs.

Jehkabstatê, kà „Rig. Ztga" dsirdejuse, winu pirmdeen atbrauzis Keisara fligel-adjutants, palkawneeks Nord's. — Stahtsrahts Miasojedows, kam basnizas degschanas zehlona ismekleschana ustizeta, dabuschot paligâ wehl ihpaschu ismekleschanas teesnesi. — Protojerejs Herbatschewskis, preeksch kahda laika tizis atzelts no amata un 16. janwarî atstahjis Jehkabstati.

Preeksch basnizas buhwes Jehkabstatê, nodeguschahs basnizas weetâ, Peterburgâ jaw famesta kreetna naudas summa; zer, ka Maskawâ nepalikschot pakal. Nodomats buhwet koti lepnu basnizu.

Jelgawa. Scho pirmdeenu, 28. janwarî, tika uhtrupê pahrdota Ed. Sieslaka kustama manta, kà: grahmatu drukatawa, litografija, burtu leetuwe un paschapgahdatu grahmatu krahjums. Wisu to nopirka Rigas komerzbanka par 11,125 rbl. Nekustamam ihpaschumam, senak „Willa Medem" atkal nebijuschi pirzeju; tamdehl issolischana esot atlikta no jauna uz 11. febr. sch. g.

Par sinojumu is Dobeles isgahjuschas nedelas numurâ „Heimathe" dabujuse sihkalus isskaidrojumus, is kureem redsams, ka Dobeles meschawalde nekad naw ätturejuse saimneeku salogus (10—20 rbl. leelus), bet katram to ismaksajuse, tikllihdz pirkschanas nolihgumi bijuschi ispildîti un peenahkuschee peeteikuschees uz sanemschanu. Bet tà ka salogs bij sanemams Bankawas meschkunga muischâ, kas no Dobeles tik atstatu, tad Bankawas wirsmeschkungs, v. Witte kgs, kam ari Dobeles mescha pahrwalde ustizeta, dascheem pirzejeem uz winu luhgumu peesuhtijis eemaksato salogu, bet par to waj nu nemaz, waj ari dabujis nepilnigas kwihtes. Schahdi saloga sanehmeji tad nu bijuschi sapulzeti Dobelê, lai wajadsigàs kwihtes israksta likumigâ formâ. Klahtesoscho pulkâ ari peeteizees kahds saimneeks, kas teizees ne-atdabujis 1872. gadâ eemaksata saloga, 15 rbl. leela. Tak wirsmeschkungam peenahkoscho grahmatu, is kurahm buhtu redsams, waj prasijums pateess, nebijis lihdz, un tadehl prasitajam tizis sazits, lai nobrauzot uz Bankawu, kur dabuschot sawu salogu, ja pateesibâ nahkschotees. Bet tas tahlâ zela dehl luhdsis, lai salogu peesuhta ar kahdu meschsargu un pats peedahwajis parakstit wajadsigo kwihti. To eewehrodams, v. Witte kgs peenehmis peedahwajumus un, kad bij pahrleezinajees, ka salogs teescham wehl nebij ismaksats, min. 15 rbl. tam ari peesuhtijis. Is scha isskaidrojuma redsams, ka v. Witte kgs schaî leetâ isturejees laipni un pilnigi kahrtigi.

Is Ekengrahwes „Latw. Aw." eesuhtits raksts, kurâ rakstitajs gauscham suhdsahs par tureenes jaunekleem, ka tee sawâ lepnâ augstprahtibâ neprotot wairs tautu no tizibas isschkirt. Kahdâ sapulzê schinî strihdû tee spreeduschi, ka ne-esot wis Lutera, bet Latweeschu tizibas, un ka scheem nepeederotees tas wahrds „semneeks", kas janesa tikai zuhkahm, jo tikai zuhka esot — semneeks.

No Meschotnes „B. W." raksta: Meschotnes krahschanas un aisdoschanas kase eenem swarigu stahwokli lauschu sadsihwê, ihpaschi schinîs gruhtôs laikôs, kur ar finanzehm semkopjeem eet it behdigi un daschs bez minetahs eestahdes kristu auglotaju nagôs. Minetà krahschanas un aisdoschanas kase swineja sawus gada swehtkus un notureja generalsapulzi isgahjuschâ gada dezembra 27. deenâ. Beedru bij atnahzis leelakà dala. Sapulzi wadija kases direktors Grünberga kungs, kursch bija iswehlets par presidentu. Wisupirms Gr. kgs sinoja par kases darboschanos 1884. gadâ. Apgrositi bij pawisam 32,057 rubli 44 kap., t. i. 14,458 rubli wairak neka 1883. gadâ. Kases pamata kapitals peeaudsis uz 15,128 rbl. un 27 kapeikahm (?) 6418 rbl. un 39 kapeikas wairak neka 1883. gadâ. Beedri, kas samaksajuschi pilnigu beedru naudu, pelnijuschi 18%.

No Lihwes pagasta, Bauskas aprinkî. „L. A." raksta: Wezam gadam isejot, jaunam eenahkot, kahdâs mahjâs meschfargs bij saglus isbeedejis. Wihrs, redsedams, ka sagli brauz uz Esara krogu, dodahs taisni pa mescha stuhri zauri pee kroga, paligus dabut. Krogâ wairak paligu neatradis, kà tikai krodsineeku, kas pakehris 2-stobru flintiun isskrehjis paligâ, saglus apturet Wini nostahjuschees uz zeła preekschâ un sauz, lai peetur, — bet sagli atbild peezeem schahweeneem, no kureem tik weens schahweens krodsineekam eeskrambajis sahnus; tee ziti tikai drahnas saplosijuschi. Krodsineeks schauj ari sagleem 2 waj 3 reis. Bet schahweens nesprahgst; jo bija aismirsis prapjus no flintes zilindereem nonemt. Sagli aisbraukuschi uz Baldones pusi.

Par Tukumas Wahzu draudses mahzitaju 10. janwarî eezelts mahzitaju amata kandidats, Magnus Fleischers.

Par Tukumas wirspilsteesas asesoru 11. janw. apstiprinats barons Edmunds v. Lüdinghausen-Wolffs.

Kuldigâ, kà „Rischsk. Westn." sino, 15. janwarî kahds jauneklis, kas uz eksameni atbrauzis is Aisputes, mehginajees nonahwetees ar buhzi un stipri eewainojees kruhtis un galwâ, bet eewainojumi par laimi naw nahwigi. Jauneklis nosuhtits pee tehwa Aisputê.

Is Rigas.

Rigas polizijas waldê notikuschi schahdi pahrgrosijumi: Maskawas Ahrrigas 1. kwartala kwartalosizeera paligs Grigorowitschs, uz pascha luhguma, atlaists, Ekschrigas 2. dalas 1. kwartala kwartalosizeers Stankewitschs pagaidam eezelts par polizijas komandas preekschneeku un wina weetâ par kwartalosizeeri — Jelgawas Ahrrigas 3. kwartala kwartalosizeers Bettaks, kura weetâ nahza Maskawas Ahrrigas 4. kwartala kwartalosizeera paligs Schmelings, ta weetâ atkal Maskawas Ahrrigas 1. kwartala kwartalosizeera paligs Anikejews, kura weetâ — paligs Reichmans un ta weetâ paligs Steinbergs.

Par Rigas pilsehtas muischahm awise „Die Heimath" pasneedz plaschaku rakstu, is kura redsams, ka pilsehtai no sawahm muischahm naw nekahdas pelnas. Interesantas schahs sinas is 1882. gada wehl wairak zaur to, ka „Heimathe" ari dod sihkumus par daschahm priwatmuischinahm Rigas patrimonialapgabalâ, zaur ko starpiba starp abejahm pelnahm jo wairak kriht azîs.

I.

1) Mas-Jumprawa: tihrumu 287, plawu 223 un ganibu 244, kopâ 754 puhrweetas; arrende 1400 rbl. = 1,8 rbl. par puhrweetu. Bez tam 2 krogi, 1 wehjdsirnawas un sweja Daugawâ.

2) Beberbeke: tihrumu 114, plawu 208 un ganibu 109, kopâ 512 puhrweetu; arende 1199 rbl. = 2,3 rbl. par puhrweetu.

3) Pinku muischa (ar Sleeperi): tihrumu 346, plawu 530 un ganibu 206, kopâ 1082 puhrweetas; arende 2300 rbl. = 2,1 rbl. par puhrweetu. Bez tam 4 krogi, 1 wehjdsirnawas, 1 plawas-farga mahjas un sweja Babites esarâ.

4) Salaspils (ar 2 pusmuischahm un 1 mahjahm): tihrumu 541, plawu 470 un ganibu 345, kopâ 1356 puhrweetas; arende 3612 rbl. = 2,6 rubku par puhrweetu. Bez tam 4 krogi lihdz ar semi un sutinu sweja Daugawâ.

Tà tad schahm 4 muischahm 3704 puhrweetas (tihrumu 1288, plawu 1431 un ganibu 985), par ko maksaja 8511 rbl. arendes, lihdzskaitot 10 krogus, 2 dsirnawas un sweju, jeb zaurmehrâ 2,3 rbl. par puhrweetu. Ja par krogeem, dsirnawahm u. t. t. rehkina eerastàs priwatmuischu arendes, tad muischu arendes no tahm gandrihz pilnigi aismaksajahs, tà ka arendatoreem nekas nenahktos maksat par arendetahm muischahm. Turpretim no semneeku-semes, kurahm tatschu uslikti daschadi nodokli un daschadas nastas un kurahm naw krogu, swejas un zitu teesibu, eenahk lihdz 2½ rbl. par puhrweetu.

Scheem skaitleem preti stahditi sihkumi par priwat-muischahm, kuras tihrumu un plawu sinâ weetahm wahjakas par pilsehtas muischahm.

II.

1) Jestanowitscha: 23 puhrweetas, arende 450 rbl. = 19,6 rbl. par puhrweetu.

2) Hakena: 42 puhrweetas, arende 600 rbl. = 14,3 rbl. par puhrweetu.

3) Heiduka: 43 puhrweetas, arende 700 rbl. = 16,3 rbl. par puhrweetu.

4) Pigena: 85 puhrweetas, arende 2000 rbl. = 22,9 rbl. par puhrweetu.

5) Fogela: 120 puhrweetas, arende 2000 rbl. = 16,6 rbl. par puhrweetu.

Kopâ 313 puhrweetas, 5750 rbl. arendes, jeb 18,4 rbl. par puhrweetu, tà ka pilsehtai no sawahm muischahm eenahk 16,1 rbl. par puhrweetu masak, nekà apkahrtejahm priwat-muischahm.

No scheem skaitleem redsams, ka pilsehtas muischu arendatori ir tee, kureem wisleelakà pelna no pilsehtas muischahm. Kà otree nahk pilsehtas muischu waldes lozekli; jo winu algas (28,056 rbl.), uz 5 prozenteem rehkinatas, istaisa 561,000 rbl. leelu kapitalu. Un pilsehtai paschai, kà muischu ihpaschneezei? Tai wismasakà pelna jeb ari gandrihz nemaz.

Jonatana beedriba 27. janwarî notureja sawu gada sapulzi, kur is nodotà gada pahrskata bij redsams, ka notezejuschâ gadâ sekmigi strahdats, skaidras pelnas bij 2400 rbl. 36 kap. un wiss apgrosijums sneedsahs uz 8972 rbl. 12 kap. — Par preekschneeku tika eezelts H. Waldmanis, par rakstuwedeju A. Plahke, par wina paligu M. Grossbergs, par 1. kaseeri H. Lielau, par 2. kaseeri K. Kurpneeks un par komitejas lozekleem: Andersohn, Remmes, Melke, Osolinsch, Rosenbergs un Zirke.

Raksts patwersme 1884. gada beigâs apmekleta

oktobri	no 1282 wihr.	un 73 seew.,	kopâ no 1345 pers.
nowembri	„ 1255	„ „ 92	„ „ „ 1347	„
dezembri	„ 1129	„ „ 88	„ „ „ 1217	„
kopâ no 3666 wihr.	un 253 seew.,	kopâ no 3909 pers.		

Naudas, à 5 kap., eenahza 195 rbl. 45 kap., jeb zaurmehrâ 65 rbl. 15 kap. mehnesî.

Ubagoschana. „Ztga f. St. u. L." usrahda uz to, zik neschehligi kahda seewa strahdajot ubagoschanas weikalu, sawu meitinu waj dehlinu, waj ari abus kopâ nosuhtidama Daugawmalê pee Jelgawas Ahrrigas steka. Nabaga pussafaluschi behrnini modinot gahjeju lihdzeetibu, un weikals labi weizotees. Teescham wehlejams, ka polizija, ja ne wairak nabaga behrninu dehl, scho leetu neatstahtu ne-eewehrotu.

Wistu sagli, kas isgahjuschâ pawasarî daudz weetâs isdarija sahdsibas, sahk jaw atkal strahdat sawus nedarbus. Tà winas sestdeenas naktî, kà „B. W." sino, Ahrrigas leelâ Kaleju eelâ Nr. 63, is Sicke sehtas issagtas peezas wistas. Schee neleeschi padara masak skahdes, neka schehluma, jo Ridsineezes netura wis wistas pelnas dehl. Nesaprotama leeta paleek arweenu, kà sagli nakts sargeem neredsot, zaur aisslehgteem wahrteem war eekluht sehtâs un reisahm pat 18 wistu isnest, kas tatschu leela nasta. Preeksch kam tad mums nakts sargi jalonê, kad tee neka neredz.

Zuhkas sahdsiba. Maskawas Ahrrigâ, Augustina eelâ Nr. 2, Zihrula namâ stallî bij 2 zuhkas. Saglis eegahjis stallî nokahwis weenu zuhku, kahrtigi to usschkehrdis un gaku tad aisnesis.

Sahdsiba. Isgahjuscho peektdeen starp plkst. 7 un 9 wakarâ, Dsirnawu eelâ Nr. 5, politechnikam Adamam Beschewskam, pascham mahjâs ne-esot, zaur durwju atmuhkeschanu issagtas daschadas drehbes, 400 rbl. wehrtibâ.

Sahdsibas. Rigas pilsonis Jahnis Salminski sinoja polizijai, ka winam naktî no 25. uz 26. janwarî is wina dsihwokla, Tornakalnâ, Wehjsudmalu eelâ Nr. 6, zaur eelauschanos issagtas daschadas drahnas 50 rbl. wehrtibâ. — 26. janwarî, pulksten 7 wakarâ, ir klempneram Johanam Detlowam Skahrnu eelâ Nr. 25, no durwim nosagta bleka wanna ar koka dibenu, 20 rbl. wehrtibâ.

Ugunsgrehks. Sestdeen ap pulksten ½3 pehz pusdeenas ugunsdsehseji tika saukti uz Maskawas Ahrrigu, kur Jaroslawas eelâ Nr. 11, Nikowa-namâ, is krahsns bij isbiruschas kwehloschas ogles, zaur ko aisdegahs grihda. Uguni apspeeda. Skahde neeziga.

Islikts behrns. Isgahjuscho peektdeen plkst. 8½ wakarâ leelâ Kaleju eelâ Nr. 36, koridorâ, atrada noliktu jaunpeedsimuschu behrnu, meiteniti, eetihtu lakatinôs. Nonesa uz slimnizu.

Atrasts lihkis. Isgahjuscho sestdeen plkst. 8 iswilka is ahlinga Daugawâ, pretim silku brahkim, noslihzinatu jaunpeedsimuschu behrnu, meiteniti, eetihtu palaga gabalâ un ar akmeni pee kakla.

Atbildes.

Purmaleetim. Juhsu eesuhtitee raksti buhtu warbuht jaw isleetoti, ja raksteemi buhtut eewehrojuschi schi numura Peelikumâ nobrukato otro awischneeku bausli.

A. Str. — Peterb. Ja gribeet, lai kahds raksts, ko redakzijai peesuhtâ, ne-eetu pasuschanâ, tad suhtitjumu wajaga aporoschinat, zitadi tas war tapat weenkahrschâ wehstulê peesuhtit.

J. P. — N. Pasinojumus labpraht usnemsim, turpretim dsejolus newaresim eewehrot.

J. A. — W. Newaresim isleetat. Red.

Deewa-kalposchana Rigas basnizâs.

Swehtdeenâ, 3. februarî.

Jehlaba basnizâ:	Spred. plkst.		10	wahz. mahz. Holst.
	„	„	12	igaun. mahz. Zinck.
Petera basnizâ:	„	„	10	Dr. Lütkens.
	„	„	6	mahz. Poelchau.
Domes basnizâ:	„	„	10	mahz. Keller.
Jahnu basnizâ:	„	„	9	latw. mahz. Baehtgens.
	„	„	2	latw. mahz. Walter.
Gertrudes basnizâ:	„	„	10	wahz. mahz. Hilde.
	„	„	½2	latw. mahz. Schilling.
Jesus basnizâ:	„	„	9	latw. mahz. Bergmann.
	„	„	2	wahz. mahz. Müthel.
Mahrtinu basnizâ:	„	„	10	latw. mahz. Kählbrandt.
Trihsween. basnizâ:	„	„	10	latw. mahz. Fromm.
Reformirtes basnizâ	„	„	10	mahz. Iken.

Tirgus sinas.

Maksâ par	puhru rbl.	puhru kap.	pudu rbl.	pudu kap.	pohdu rbl.	pohdu kap.	mutsu rbl.	mutsu kap.
Kweeschu	—	—	—	—	—	—	—	—
Rudzu	—	—	—	93	—	—	—	—
Meeschu	—	—	—	88	—	—	—	—
Aufu	—	—	—	85	—	—	—	—
Linsehklu	—	—	1	62	—	—	—	—
Kartupelu	1	20	—	—	—	—	—	—
Sweesta	—	—	—	—	6	60	—	—
Labu silku	—	—	—	—	—	—	28	—
Prastu silku	—	—	—	—	—	—	10	—
Rupjas sahls	—	—	—	70	—	—	—	—
Smallas sahls	—	—	—	60	—	—	—	—
Stangu dsels	—	—	—	—	—	—	—	—
Reipu dsels	—	—	—	—	—	—	—	—
Lapu tabaku	—	—	—	—	—	—	—	—

Naudas-papihru zena.

Rigâ, 30. janwarî 1885.

Papihri.	maksâ.	prasija
Pusimperials	7,75	7,78
5% bankbiketu 1. islaidums	98½	—
5% „ 5. „	98	—
5% inskr. 5. aisnehmums	97¼	—
Austruma isnehmums no 1877. gada	97¼	—
1. 5% Kreewu prehm. aisnehmums	216¼	217
2. „ „ „ „	211½	212¼
Rih.-Poleg. dselszeła obl. 2. aisnehmums	118	—
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	144¼	—
Odes. pilsl. hipoteku bankas 5½% obligazijas	—	—
Kreew. sem. kred. 5% lihlu-sihmes	142½	142
Charkowas semsl. 6% lihlu-sihmes	96¼	96½
Widsemes lihlu-grahmatas	—	—
Kursemes „ „	—	—
Rigas hipoteku-beedr. lihlu-grahm.	—	—
Rigas kom. bankas akz.	296	—
Rigas-Dinaburgas dselszeła akzijas	152	155

Jaunakahs sinas.

„Bes behdahm!" sauzahs jauna dseedaschanas luga, kura rihtâ tiks israhdita muhsu uszihtigeem akteereem par labu. Tas isklausahs kà ruhkta ironija. „Bes behdahm!" Kas pasihst zik ne zik muhsu Latweeschu teatra personala likteni, tas ari sinahs, ka tas ir „behdu pilns." Kà atlihdsina scheem jauneem, duhschigeem strahdneekeem tautiskâ laukâ par to, ka wini teizamai leetai upurè sawu jaunibu, sawus labakos spehkus, sawu weselibu?? Us scho jautajeenu atbild awise „Balss" jo eewehrojami: „Pahris benefizu, tas gandrihs wiss, ar ko pameelo tos, kas ir kreetnakee strahdneeki pee Latweeschu tautibas ustureschanas un pazelschanas Rigâ!" Un nudeen, ir gan jawehlahs, ka schi leeta top jo drihsi pahrgrosita. Ja Latweeschu tauta wehl tik nabadsiga, ka wina nespehj gahdat preeksch sawa teatra, labi, bet lai tad masakais atmet klaht pee benefizehm tos simtinus, ko beedriba katru gadu sanem kà pelnu no sawa teatra! Un tomehr, — kamehr wehl tà naw, mums rihtdeena paleek weenigà deena, kur waram saweem uszihtigeem teatra spehkeem parahdit sawu pateizibu. Tadehk lai riht netruhkst neweena kreetna Latweescha muhsu Latweeschu teatrî. Akteeri no sawas puses par to gahdajuschi, ka winu goda deena buhs tà sakot sposchi swehtki. „Bes behdahm" wini muhs grib pajautrinat un kas schinis gruhtôs laikôs, pehz deenas gruhtà darba grib reisi pasmeetees skaki un no wisas sirds, tam waram eeteikt is labakàs pahrleezinaschanàs, swehtdeen, 3. februarî, apmeklet Latweeschu teatri un „bes behdahm" noklausitees preezigu gabalu ar daudz jaunahm kuplejahm. Tà winsch parahdihs teem godu, „kas to pelnijuschi."

Bischu muischas Daniela pal. beedriba pilnâ sapulzê eewehleja schahdus kungus par preekschneekeem: M. A. Losberg un J. Wifsman kgus, par kaseereem: N. Treger un K. Wulffohn k., par rakstu-wedejeem: J. Roller un M. Osol k., par rewidenteem: T. Mundt, J. Rose kgus, par komitejas un kahrtibas wihreem: J. Adamson, K. Kalnin, E. Lerch, A. Oger, M. Naglin un A. Naglin kgus.

No Kehtschu pagasta, Nitaures draudsê. Reti gan atradisees kahda walsts, par kuru tik mas laikrakstôs teek runats, kà par Kehtscheneescheem; tapehz es, scho truhkumu eewehrodams, gribu kahdus wahrdus rakstit. Muhsu pagasts attihstibas sinâ mas ir us preekschu gahjis, krogu preeki ir paschôs seedôs, kur ik katru swehtdeenas wakaru jaunekli un jaunekles sapulzejahs un, deemschehl, daschas nekahrtibas padara, it ihpaschi muischaskrogâ kauschanahs wairs naw kauna darbs, bet no dascheem tas teek turets par godu, kad ir kahdu dabujis sakaut. — Semkopibas sinâ mums pagahjuschais gads ar behdigu prahtu japeemin, un tà ka muhsu maksaschanas pehdigôs gadôs ir stipri pa-augstinatas, tad gan jadomà, ka pawasarî ahmuram darba netruhks. — No sagkeem ari mehs ne-esam aismirsti. Naktî no 10. uz 11. nowembri p. g., Kalna-Luhschu saimneekam, Krastina k. tika issagti 2 keschas pulksteni, kas bij lahpischanâ noboti, un ja nemaldos, 75 rbl. naudas. Saglis ir Schihds, kas tur schabas swehtijis; naktî tas bij dabujis atslehgas un usslehdsis skapi, tad isnehmis pulksteenus un naudu, un aislaidees lapâs, bet treschâ deenâ Zehsis tika sakerts. Pulksteenus gan wehl atrada klaht, bet naudu zitu bij uslizis us pasta, seewai ko suhtit un zitu ispirzis mantâs. — Naktî no 8. uz 9. janwari sch. g. Lejas-Dumpu saimneekam, J. Snotin kgm, bij is stalla issagts ehrselis; saglis ir kahds pee schi pagasta peerakstits lozeklis, kas tagad Rigâ dsihwo, bet ari tika sakerts. Abi sagli nodoti peenahzigâ weetâ dehl apstrahpeschanas. — No laikraksteem pee mums wiswairak teek lasits „Mahjas Weesis."

Kalna ehrglis.

Jelgawa. No tureenas mums raksta: Otrdeen, 29. janwarî, us muhschigo dusu pawadija Juri Materu. No tahleenas un tuweenas bija sanahkuschi daudz lauschu, lai parahditu beidzamo godu nelaikim. Us kapeem bija sapulzejuschees lihdz diwituhkstosch zilwekeem. Bischu kopschanas beedriba, kuras goda beedris bijis Maters, bija no sawas puses gahdajuse par lepnu pawadischanu. Kad basnizâ, kas bija laudim pahr pilna, mahzitajs bij ihsu, bet kreetnu runu turejis, tad behru gahjeens ar musiku dewahs us kapsehtu. Pee kapa runaja wairak kungu, musika spehleja un dseedataji dseedaja; ari daschas telegramas bija atsuhtitas. Behru gahjeens bija leelisks. Loti labu eespaidu darija, ka Bischu kopschanas beedriba tà isturejusees pret sawu bijuscho presidentu un goda beedri un ka „Rotas" redakzija bija suhtijuse no sawas puses delegatu," kas lai pawaditu scho tautas strahdneeku, ar to peerahdidama, ka wina zeeni wihra darbus, kas preeksch tautas strahdajis. To no daudzeem dsirdeja issakam, bet ari brihnoschanos dabuja par to dsirdet, ka Jelgawas Latweeschu beedriba, pee kuras dibinatajeem nelaikis peedereja, nekahdu dalibu nenehma pee behrehm, un ka neweena zita redakzija, kà tikai ta jaunakà, eewehrojuse aisgahjuscha darba beedra behru deenu.

Nelaikis ar daschu kreetnu rakstu sawâ laikâ apbalwojis „Mahjas Weesi," tapehz zeru, ka tas augschejàs rindinas par wina behrehm sawâ lapâ usnems. —l.

Telegrafa sinas.

Peterburgâ, 30. janw. Rigas pawaldonis, hofmeistars A. v. Oettingens, schodeen no Keisaru Majestetehm peenemts audienzê.

Peterburgâ, 31. janw. Wakar plkst. 9 wakarâ pilsehtas kreditbeedribas namâ iszehlahs uguns, kuru tik schoriht apdsehsa. Ehka lihdz otrai etaschai nodeguse. Keisara Majestete eeradahs pee ugunsgrehka un palika tur lihdz uguns aprobeschoschanai. Justizministers, kas bij atsteidsees, lika tuhlit uguns zehloni ismeklet. Kahds gahses strahdneeks tizis apzeetinats. Alekfandras teatrî, kas stahw ugunsgrehka weetai pretim, ugunei iszelotees israhdijums bij patlaban kà eesahzees. Weena dala no publikas atstahja teatri wislabakâ kahrtibâ, otra dala palika tur lihdz israhdes galam. Kahds zilweks isnahzis is teatra, eekahpis suhrmana kamanâs un ar rewolweri noschahwees.

Kairâ, 30. janw. Nubars pascha isskaidroja Wahzu un Kreewu agenteem, ka ar Anglijas un Italijas peekrischanu, Egiptes waldiba gribot eezelt Wahzu un Keewu weetneekus pee walstsparahdu lahdes.

Atbildoschais redaktors: Ernst Plates.

Sludinajumi.

Rigas Hipoteku Beedriba.

Rigas Hipoteku Beedribas direkzija dara zaur scho wispahrigi sinamu, ka finanzministra kungs apstiprinajis beedribas general-sapulzê, 24. septembrî 1884 isspreesto spreedumu par general-sapulzes teesibu nodoschanu delegatu sapulzei un pee tam nosazijis, ka lihdsschinigu statutu 4. nodalai tagad wirsraksts „Zelschanu sapulze un delegatu sapulze" un ka §§ 28, 29, 30 un 31 jaskan schahdi:

§ 28. Hipoteku Beedribas delegatu sapulze ir augstakà beedribas instanze, kura wisas darischanas un jautajumus, sihmejotees us statuteem, galigi isspreesch.

§ 29. Hipoteku Beedribas delegatu sapulze sastahw is 48 delegateem, kuri no Beedribas beedreem, pehz turpmakôs §§ noteiktàs kahrtibas, us 4 gadeem top eezelti.

§ 30. Dehl delegatu iswehlejuma teek is beedribai eekihlato immobiliju ihpaschneekeem sastahditas tribs wehletaju sapulzes, no kurahm katrai jaiswehlê weena treschdaka no wisu delegatu skaita, t. i. 16 personas. Dehl scha noluhka mineto immobiliju ihpaschneeki wehletaju listê teek eerakstiti tahdâ kahrtibâ zits pehz zita, kà wini pehz summas leeluma no beedribas dabujuschi aisnehmumus; pehz tam wini teek eedaliti trihs schkirâs jeb sapulzês un proti: pee I. schkiras peeder tee listes sahkumâ ussihmetee wehletaji, kuru aisnehmumi pehz winu leeluma istaisa trescho daku no wisas is beedribas kases ismaksatas aisnehmumu kopsummas; pee II. schkiras teek skaititi tee, kas pehz tam listê nahk pirmee un atkal istaisa trescho daku no wisu aisnehmumu kopsummas; pee III. schkiras wisi ziti wehletaji. Us tahda pamata sastahditai un klasês eedalitai listei 4 nedelas pirms wehletaju sapulzes sasaukschanas wajaga buht gatawai un isliktai beedribas waldê.

§ 31. Beedris, kam personigi naw eespehjams nemt dalibu pee wehletaju sapulzes, war nodot sawu balsi kahdam zitam beedram is tahs paschas klases, bet pee kam neweenam wehletajam nedrihkst buht wairak par diwahm pilnwarahm. Pilnwara, rakstita pawehstijuma formâ direkzijas presidentam, wismasakais trihs deenas pirms wehlejuma teek isdota. Preeksch nepeeaugušcheem un nepilngadigeem, kà ari tahdeem, kas stahw sem aisbildneem jeb kuratorijas, balss teesibu sapulzês isleeto winu aisbildni jeb kuratori.

§ 31a. Katram beedribas lozekkam wehletaju sapulzê tikai weena balss, ari tad, kad winam peeder wairak beedribai eekihlatu immobiliju; pehdejâ atgadijumâ wina peederiba pee weenas waj otras wehletaju schkiras teek nosazita pehz wina aisnehmumu kopsummas.

§ 31b. Wehletaju sapulzês beedribas direkzijas presidents par preekschsehdetaju; winam klaht ne-esot, wina direktors-weetneeks. Wehletaju sapulzes protokolu usnem beedribas sekretars. Presidentam teesiba, is sapulzê esoscheem beedreem peenemt 2 lihdz 6 personas par peepalihdsetajeem. Wehlejumi noteek zaur balsu zedelehm, karas no wehletajeem pascheem waj winu pilnwareem, waj weetneekeem japaraksta.

§ 31c. Wehletaju sapulze teek atsihta par notikuschu, kad wismasakais zeturtà dala pee tahs klases peederoschee wehletaji waj nu personigi, waj zaur weetneekeem peedalijuschees. Kad pee kahdas sapulzes schis beedru waj pilnwarneeku skaits naw atnahzis, tad teek sasaukta otra sapulze, bet ne agraki, kà pehz 7 deenahm, kura tad, sanahkuscho wehletaju skaitu ne-eewehrojot, teek atsihta par notikuschu.

§ 31d. Par delegateem eewehleti teek atsihti tee, kuri dabujuschi wiswairak balsu un bes tam wairak ne kà pusi no wisu atnahkuscho wehletaju balsim.

Kad tahdâ wihsê eewehleto delegatu skaits isnahk masak ne kà 16, tad istruhkstoschee delegati teek eewehleti is tahm personahm, kurahm pehz eewehleteem bija wiswairak balsu; preeksch ta noluhka teek sastahdita ihpascha kandidatu liste, kurâ ne wairak kà diwkahrschs skaits no wehl truhkstoscheem delegateem teek usnemts, pehz kam tad wehlejumi noteek zaur balsojumeem. Tee, kuri tad dabujuschi wiswairak balsu, kad ari nenosazitu balsu wairakumu, teek atsihti par delegateem. Starp personahm, kuras dabujuschas weenadu balsu skaitu, lose isschkir eewehlejumu.

§ 31e. Delegati teek eezelti uz tschetri gadeem. Kad kahds delegats pirms ta laika, preeksch kura tas eewehlets, isstahjahs is beedribas, tad wina weetâ tas eestahjahs, kursch wehletaju sapulzê pehz eewehleteem delegateem dabujis wiswairak balsu.

§ 31f. Delegatu sapulzê rewisijas kommisijas preekschneeks presidê, jeb tam klahtnebuhdamam wina weetu ispildoschais rewisijas kommisijas lozeklis.

§ 31g. Delegatu sapulzes ir waj nu kahrtigas waj ahrkahrtigas. Kahrtigas sapulzes rewisijas kommisijas preekschneeks sasauz katrâ gadâ marta mehnesî; ahrkahrtigas delegatu sapulzes waj nu direkzija waj rewisijas kommisija sasauz, waj ari zaur rakstu wismasakais 15 delegati waj 100 beedribas lozekku.

Preeksch delegatu sapulzes noteiktà deena no direkzijas puses wismasakais kahdu nedeku eepreekschu jaissludina Gubernas awisê, kà ari ar Rigasche Zeitungâ, lihdz ar deenas kahrtibu.

§ 31h. Delegatu sapulzes nospreedumi spehkâ, kad wismasakais puse no wiseem delegateem sanahkuse. Pee delegatu sapulzehm war beedribas direkzijas, kà ari rewisijas kommisijas lozekli nemt dalibu; bet balss teesiba teem tikai tad, kad wini paschi peeder pee delegatu skaita.

Paragrafôs 7, 17, 18, 19, 22, 23, 26, 32, 33, 34, 35, 47, 54, 55, 57, peesihmejumâ pee § 64, paragrafôs 76, 81, 107 un 111 wahrda „generalsapulze" weetâ nahk wahrds „delegatu sapulze".

Direkzija.

„CERES", jauna atejamu-weetu noweschanas eestahde.

Kantoris: Eekschrigâ, leelajâ Smilschu eelâ № 36.

Telefons Nr. 360. Usdewumu peenemschana no plkst. 9 pr. pusdeenas lihdz plkst. 6 wakarâ.

Pilsehtas walde.

Leelajâ Alekfander-eelâ pee leelâ pumpja atrodoschâ kasijas-bode ir isihrejama.

Tee, kuri mineto bodi gribetu ihret, top usaizinati atnahkt ekonomijas pahrwaldes lokali leelajâ Kehninu-eelâ Nr. 5, dehl tahdas nolihgschanas.

Rigâ, ekonomijas pahrwaldê, 19. janw. 1885. Nr. 295. 1

Wisadus deenastneekus

apgahdâ Mask. Ahrrigâ Kaleju-eelâ Nr. 53.

Mingin.

Kreetnis sulainis

teek meklets, bet tikai personas ar labahm teezibahm war peeteiktees no plkst. 9 lihdz 10 pr. pusd. Jorgu-eelâ Nr. 2, apakschâ.

Rupat tika gatawa un ir dabujama J. Paulin kga grahmatu pahrdotawâ, Wallâ, schahda grahmata:

Paradises pukites,

jeb

Pseesmas tam Kungam par godu un slawu.

No M. Lutz.

Maksâ stihwôs wahkôs eesteta 30 kap.

Atkalpahrdeweji dabun pelnas daku. 2

Smalki famaltu

gipsi

preeksch mehslošchanas, it ihpaschi ahbolinam un pahksnu augeem derigu, pahrdod gipsa un krihta fabrika no 4

J. C. Zelm,

Rigâ, leelâ Kehninu eelâ Nr. 32.

Jaunjelgawa.

Muhra nams, derigs eebraukschanas weetai jeb dsehreenu pahrdotawai, lihdz ar muhra spihkeri, tapat ari koka dsihwojams nams, kurâ war restorazijiu eetaisit un ari labi ihreneeku dsihwokli atrodahs, ir sem labeem nolihgumeem **lehti pahrdodami.**

Klahtakas sinas turpat pee foga-kunga **A. Schwabe.** 3

Telpas truhkuma dehl

ispahrdod

kungu gamaschas

un **forschuh-gamaschas** (Stiefletten), tikai laba preze, kas agraki maksaja 600, 650, 700, 750 kap., tagad 475, 500, 525, 550 k., kà ari **sehnu gamaschas** un **sehnu forschuh-gamaschas,** ari daschas

galoschas,

wezakôs sasonôs

un peedahwà smalkas

kungu-kurpes

Carl Hilbrandt,

Kalku- un Minz-eelu stuhri.

Wairak simtu lastu muzu-stihpas

(wihtolu un lagsdu) 10 lihdz 14 pehdu garumâ, **teek pirkt** mekletas. Klahtak. sinas Schmidt'a eelu-fabrikâ, Tornakalnâ. 1

Peena-moderneeziba

taps no Jurgeem 1885 Schampeter muischâ, 6 werstes no Rigas, isrenteta. 1

Weeniga pahrdoschana Kengeraga fabrikas

linu un pakulu dsiju,

kà ari **balinatu** un **nebalinatu audeklu** wiss no koti teizama labuma, pa **lehtakahm fabrikas zenahm** pee

R. John Hafferberg, Rigâ,

Kungu-eelâ Nr. 12, ee-eeschana no Zuhku-eelas.

Atkalpahrdeweji dabu lehtaki.

Ar waldibas atkauju wislabako

schaujamu-pulweru

pahrdoschana, kà: **jakts-pulwern** 5 rupjumôs, smalkako **sinto-pulweru, pistolupulwern** un **spridsinaschanas-pulwern.**

Konzestoneti atkalpahrdeweji dabu pelnas daku lehtaki pee

Johannes Mitschke,

schaujamu-rihku un tehrauda-pretschu noguldituwa Kungu-eelâ. 6

Muischina

ar 9 puhrweetahm dahrsa-semes, kahdas 4 werstes no Rigas pilsehtas, ir sawadu eemeslu dehl tuhlit lehti pahrdodama. Klahtakas sinas Ahrrigas Jaun-eelâ Nr. 22, pee **Haak** kga.

Bode

jeb dsehreenu pahrdotawa ir isihrejama masâ Reeper-eelâ Nr. 23.

Rigas palihdz. beedriba.

Swehtdeen, 3. februarî 1885.

Dibinaschanas swehtki.

Eesahkums pulksten 2 pehz pusdeenas.

Maksa par ee-eeschanu 35 kap.

Pee ee-eeschanas konto-grahmatinas ufrahdamas.

Pehz tam no plkst. 7 wakarâ lihdz p. 4 rihtâ

weesigs wakars ar dauzoschanu

beedribas lokali, leelâ Maskawas-eelâ Nr. 217.

Maksa: beedreem 40 kap., nebeedreem 50 kap. un kundschm 30 kap.

Preekschneeziba.

25 rbl. pateiz.-algas

dabuhs tas, kas usrahdihs naktî no 26. uz 27. janw. 1885, Ahdaischu Plawas krogâ **sagtu melnu ehrseli,** 13 gadus wezu, krehpes uz kreifo pusi, kreifâ pakalkahja apaksch wehlischa balta un labai kahjai wirs naga nobersta spalwa. Purnâ mas baltuminsch un kreifâ puse uz astes lihdz 10 baltu faru.

Rigas Latweeschu Beedribas

17. Gada-swehtki.

1) Swehtdeen, 17. februarî, pulkst. 4 pehz pusdeenas:

Konzerts.

Maksa: pirmâs rindâs 75 kap., zitur sahlê 50 kap., loschâs 30 kap. un galerijâ 20 kap. — Programmas 5 kap.

2) Swehtdeen, 17. februarî, pulksten ½9 wakarâ:

Swehtku-balle.

Zenas: beedreem un dahmahm 40 kap., Neridseneekeem 60 kap.

3) Pirmdeen, 18. februarî, pulksten 8 wakarâ:

Teatris.

Zenas: kà arweenu.

4) Otrdeen, 19. februarî, pulksten 9 wakarâ:

Goda-meelasts

ar runahm, musiku un dseedaschanu.

Galda-kahrtis maksà beedreem un beedru eewedameem weeseem un dahmahm 150 kap.; dahmahm par ee-eeschanu us galeriju maksà 30 kap.

Swehtku komiteja.

Дозволено цензурою, г. Рига, 1. февраля 1885. г.

Drukats un dabujams pee bilschu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernst Plates. Rigâ pee Petera basnizas.

No polizijas atwehlets.